

ELS DIES PREVIS AL CASAMENT AMB EL FLO, l’Abril Perera va rebre un reguitzell d’advertiments, típics de quan una funcionària materialista i mediocre s’ajunta amb un artista de talent dubtós, vèrbola barroca, pedanteria insofrible i butxaques buides.

“És guapot, però bohemí. Passareu gana.”

“Almenys deu ser bo al llit. Treu flames pels ulls!”

“Si mai et divorcies, no serà per avorriment. Segur!”

“La meva juguesca: serà bon amant, però mal pare.”

“Vigila’l, que segur que és un faldiller.”

“Tu posaràs el seny i ell la rauxa.”

“Fa pinta de bipolar, oi? Bipolar, no boig!”

Set comentaris de set amics i amigues benintencionats i amables. Tots l’havien encertada. L’addició dels set formava un perfecte resum dels alts i els baixos, dels turments i els èxtasis, de catorze anys de matrimoni amb un tarambana aspirant a geni.

Cap dels set no havia previst, però, que el Flo moriria de forma impensada i l’Abril esdevindria, a quaranta anys, vídua amb dues filles a càrrec.

I cap dels set, tampoc, no s’imaginava que el Flo s’ho manegaria per tornar amb ella després de mort —per seguir estimant-la i sent estimat. Més d’un cop, en diferents graus d’intoxicació etílica, eufòria amfetamínica o mera excitació artística, havia anunciat que res, mai, mai, mai, no s’inter-

posaria entre ells —però l’Abril no se’l prenia seriosament. A més, si al segle XXI ja ningú no es creu que l’amor duri “fins que la mort us separi”, ¿quina mena de babau, cretí o somiatruïtes s’empassarà el vell tòpic romàntic segons el qual pot perdurar fins “més enllà de la mort”? Ningú, oi? Oi? Oi?

I, tanmateix, el Flo l’encertava de ple: al desenllaç de la llarga i rocambolesca aventura que s’explica a continuació, l’amor —el d’ell i el de l’Abril— va demostrar ser més fort que la mort.

El Flo va patir la sobredosi fatal la nit del 30 de març de 2010 i l’Abril se’n va assabentar el migdia de l’1 d’abril —amb l’esclat del mes que, segons Shakespeare, “aixeca arreu un esperit de juvenesa”. Després d’un funeral sonso i solitari, l’Abril va agafar l’urna que contenia les cendres i les va llençar a l’abocador d’escombraries del Garraf, en un acte digne d’una *performance*, o un *happening*, o una instal·lació, o qualsevol de les paraulotes típiques de l’argot de l’art contemporani. Una acció catalogable com a art conceptual, amb un discurs que canviava el “cendra a la cendra” bíblic, per “cendra a la brossa” —per culminar amb “brossa a la brossa”, amb un altre *pas de rosca*.

Van escolar-se set mesos fins que les capelletes de l’art barceloní van decidir dedicar-li al Flo un tribut més o menys merescut. I és en aquest punt que comença aquesta història: a les vuit menys cinc del vespre del 31 d’octubre de 2010, l’Abril Perera va travessar el llindar de la Galeria Fiorita, a Balmes-Rosselló, vora un cartell que anunciava:

Homenatge a
Florenci Sistach, àlies Flo (1970-2010)
Artista plàstic i conceptual

El Giovanni Fiore, l'únic galerista de Barcelona que havia cregut —de forma intermitent— en l'obra del Flo, la va rebre amb petons a les galtes i escarafalls hiperbòlics.

—Companyes, companys —va proclamar, pujant a una tarima vora un piano—. Per aquells que no la coneguéssiu, us presento l'Abril, vídua del nostre estimadíssim i malaurat Flo.

A continuació, el Fiore la va agafar de braçet per oferir-la com a víctima d'un besamans gairebé etern. Omplia la sala —decorada amb escenografia pop art, incloses carbasses de Halloween, teranyines de goma i llençols fantasmals— la fauna habitual de l'art contemporani, versió reduïda, puix que el Flo mai no havia assolit gaire notorietat. Una trentena de personatges amb pintes intel·lectuals i indumentàries estrambòtiques, cadascú maldant fins a l'extenuació per aparentar més intel·lectualitat i estramboticitat que el veí, s'esgarriaven per la sala, xarrupaven copes de xampany barat i deglutien canapès de succedani de caviar. Hi havia cabells tenyits de blau, pírcings a la cella, ulleres de pasta, tatuatges, creus de plata, anells amb imitació de robins, vestits de Chanel, vestits d'estètica gòtica, jupes de cuir i jaquetes d'Armani —la perfecta imatge del desgavell amb ínfules.

A l'Abril, la majoria de les cares li resultaven familiars, però mai no n'havia retingut els noms. Tots la tractaven amb tant de respecte i lamentaven tant el traspàs —l'eufemisme del vespre— que l'Abril fins i tot es va penedir de dur per a l'ocasió un vestit verd amb mànigues lila —no hauria estat més solemne la roba negra de les vídues inconsolables? Si abans l'Abril ja no suportava l'ambient de pedants i perdonavides, aquell vespre va ser encara pitjor, perquè tots —inclosos els que, en vida, s'havien negat a deixar-li cent euros fins a fi de mes— lloaven el Flo amb qualificatius rebuscats i ditiràmbics. “El nostre esperit més fi”, deien. “La sensibilitat més esmolada”, afegien. Llàstima que el món no estigués a la seva alçada, conclouien.

en una obra que va enllà de la retina per assolir allò que és invisible. Per tant, creia en la Immortalitat. I tant, si hi creia! I confio que l'assolirà. Pel Flo!

El personal, força tocat pels efluvis alcohòlics, va repetir:
—Pel Flo! Pel Flo! Pel Flo!

I aleshores, mentre els mots “immortalitat” i “Flo” encara ressonaven, en perfecta harmonia, algú es va acostar a l'Abril per darrere i li va xiuxiuejar, a tocar dels cabells:

—Pel Flo, i per vostè.

L'Abril es va tombar, disposada a indignar-se per una aproximació massa agosarada d'un artista assetjador i mort de gana. Es va quedar tallada, però qui se li adreçava a cau d'orella era un home jove, vestit amb una convencional americana blau marí i una corbata a ratlles blanques i grises.

—Em presentaré. Soc el Sebastià.

—I jo, la vídua verda.

—És el color de la *Mantis religiosa*.

La referència a l'insecte que es cruspeix el mascle després d'acoblar-se'l no va tallar gens l'Abril:

—És una bonica bestiola. Digna de ser imitada.

El Sebastià va somriure i va replicar:

—No ho dubto. Tanmateix, no es pot matar el Flo.

—Ah, no?

—No ha sentit el discurs del Thomas Picard? És Immortal.

—Aleshores, de qui eren les cendres que vaig llençar a l'abocador del Garraf?

—Entenc que faci broma —va contestar el Sebastià, amb un punt de gravetat—. Tanmateix, la immortalitat del Flo serà un fet ineluctable. Ell hi creia. Jo també.

—Vostè era el seu guru?

—Amb prou feines ens coneixíem, però li vaig comprar algunes obres.

—Ah! Vostè és un fan, doncs.

L'exercici d'hipocresia li provocava basques, puix que l'Abril, lúcida i assenyada, havia evitat amb cura una temptació freqüent: pujar als altars després de mort qui us ha amargat la vida. L'amnèsia selectiva ajuda a passar el dol —és una tècnica de la qual s'usa i s'abusa, segons els psicòlegs. Ella, però, tenia massa presents les putades infligides pel Flo en catorze anys de convivència com per esborrar-los de la memòria a canvi d'un pessic de pau d'esperit.

Amb la parròquia al punt just d'alcohol, el Giovanni Fiore va adreçar uns mots a la concurrència i va presentar el Thomas Picard, gai, francès, músic de prestigi, proveït d'un bigotet vermellós i emmidonat estil Hercule Poirot, que dedicaria un breu recordatori al Flo.

Picard va seure davant del piano amb molta prosopopeia, va estossegar i va anunciar:

—Us tocaré un parell de peces de Mozart. Era el compositor preferit del Flo, especialment les obres esotèriques. Maçoneria. Màgia... Mozart!

I va clavar a les tecles una bona allisada, culminada amb un fort aplaudiment —que el Thomas va aprofitar per perpetrar un bis.

—De propina, la Marxa Fúnebre, també maçònica.

“Maçònica, tètrica i avorridíssima”, va completar l'Abril. Mentre la ressonància dels darrers acords es difuminava en l'atmosfera, el Thomas va engegar un discursset:

—Tots coneixíeu el Flo. Gran persona i millor artista. Com tants altres abans que ell, ha estat un incomprès en vida, però...

Mentre el pianista descabdellava la llauna, el públic saquejava els darrers canapès i escurava ampolles de ginebra arribades al darrer minut —escena digna d'un *La Bohème* de tercera. L'Abril consultava el rellotge de polsera. El sermó va acabar amb aquests mots:

—He triat fragments de música esotèrica perquè el Flo era, en el fons, un esperit pur. Creia en l'art sublim,

—Li estranya? M’ho imagino. No vaig uniformat d’artista com la colleta de pedants i carallots que omplen la sala. Jo vesteixo exactament com el que soc: cap de màrqueting de la companyia d’assegurances Securicraft. No tots els afeccionats a l’art contemporani són bohemis penjats, sap? Ha sentit dir que una de les inversions preferides dels fons d’inversió d’arreu del món és l’art contemporani? Qui estigui en possessió d’una peça de Damien Hirst, David Hockney o Jeff Koons, disposa d’un actiu més segur que l’or, les accions d’Apple o el deute públic alemany.

—Damien Hirst? No és el fantasma que va fer una calavera amb diamants?

—Amb 8.601 diamants, per ser exactes. I va sortir al mercat amb un preu de cinquanta milions de lliures esterlines. Una veritable obra mestra! Un dels temes obsessius de Damien Hirst és la mort, i pocs han sabut tocar-lo com ell. Tret del seu marit, és clar. El Flo és un artista tocat d’immortalitat. D’eternitat. Per cert, *Eternitat* és la primera obra que li vaig comprar. La recorda, oi?

—Perfectament.

L’Abril mentia, és clar. No recordava quasi cap de les obres extravagants que el Flo acompanyava amb explicacions de filòsof de pa sucats amb oli. En altres condicions, hauria amollat un estirabot del tipus: “Em rellisca, l’obra del meu difunt marit” o “Com a màxim, recordaria el xec del que va cobrar”, però el Sebastià li interessava. Era alt, quadrat, amb ulls blaus, nas de ganxo i clotet al mig de la mandíbula: la mena de mascle hollywoodià que de petita admirava a les pantalles de cinema del barri. Semblava ric, senzill, pragmàtic i amable —tot el contrari del difunt Flo. Què té d’estrany, doncs, que notés envers ell una fascinació instantània?

—Doncs tinc *Eternitat* penjat al dormitori —va afegir el Sebastià.

—El veu cada dia abans de gitar-se?

—Sí.

—Doncs jo el que veia cada dia era el Flo.

—Que interessant! —va exclamar el Sebastià—. Un artista amb la seva profunditat, amb el seu discurs, amb la passió que experimentava per cada detall de l'obra! Puc ser indiscret?

—Digui, digui.

—De què enraonaven, a l'hora de gitar-se?

—Sincerament?

—Sí.

—Li engegava una advertiment digne de *Mantis religiosa*: “Al primer ronc t'escanyo, carallot!”

El Sebastià es va fer un panxó de riure i la conversa va seguir una estona pels viaranys de la ironia. Fins que l'Abril va preguntar:

—Com ho sabia, que jo era la vídua de Flo? Vostè no hi era, quan el Giovanni Fiore m'ha presentat tothom.

—Cert. Però dispo de força informació.

—Es va fer el Flo una pòlissa d'assegurança amb vostè?

—No, no. Què més voldria!

—L'emmarcaria, si fos el cas?

—Qui sap... Però insisteixo: sé moltes coses. Per exemple, que vostè és escriptora. No m'estranya. El talent va amb el talent, i segur que amb el Flo es van ajudar força l'un a l'altre, en la tasca creativa. Què fa ara? Prepara cap llibre?

—Només escric coses personals. Un diari.

—M'agradaria llegir-lo.

—He dit personal.

—També ho era *El quadern gris*, oi? I miri, el llegeixen fins als instituts.

—S'equivoca. *El quadern gris* és un fals diari, un artífici literari. El meu, en canvi, és de debò.

Aquesta obra va ser guardonada amb el Premi Fiter i Rossell de novel·la, atorgat a la XLIV edició de la Nit Literària Andorrana l'any 2022, i dotat pel Govern d'Andorra. Els membres del jurat han estat: Anna Maria Martí, Enric Canals i Noemí Rodríguez.

© Francesc Puigpelat Valls, 2023
© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2023
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: maig de 2023
ISBN: 978-84-1303-467-6
DL: L 171-2023
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

« imprès a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.